

## **TALEPAPIR TIL BESVARELSE AF SAMRÅDSSPM. E-H OM PÅVIRKNING DEN 13. AUGUST 2024**

Tak for de fire samrådsspørgsmål, som jeg vil besvare samlet i dag. Jeg vil gerne indlede med at udlægge en række tiltag som Forsvarets Efterretningstjeneste, FE, har gjort over for såkaldt påvirkning i forbindelse med Europa-Parlamentsvalget den 9. juni 2024.

Betegnelsen "påvirkning" bruges i mange sammenhænge i dag, så lad mig for god ordens skyld starte med at definere, hvad jeg taler om, når jeg i dag bruger betegnelsen "påvirkning". Her mener jeg statslige aktørers åbne eller skjulte aktiviteter, der skal påvirke den almene meningsdannelse, politiske beslutningsprocesser eller omverdenens syn på Danmark for at fremme egne interesser. Der er således ikke tale om journalistiske og diplomatiske aktiviteter.

Og nu til FE, og hvad FE har gjort i forhold til at oplyse om truslen for påvirkning.

Helt overordnet kan jeg nævne, at FE tilbage i december sidste år udgav sin årlige efterretningsmæssige trusselsvurdering om de ydre vilkår for Danmark, UDSYN. Heri indgår et helt kapitel om hybride virkemidler, hvor FE bl.a. beskriver formålet med statslige påvirkningskampagner, og hvordan de bliver brugt af Rusland og Kina.

I forbindelse med udgivelsen af UDSYN blev der kommunikeret om indholdet i publikationen til en række medier med henblik på at udbrede kendskabet til vurderingen i publikationen bredt til offentligheden. Og for så vidt angår Folketinget, orienterede jeg både Forsvarsudvalget og Det Udenrigspolitiske Nævn om offentliggørelsen af UDSYN 2023.

Mere specifikt i forhold til valget til Europa-Parlamentet kan jeg oplyse, at FE og Politiets Efterretningstjeneste – PET – forud for Europa-Parlamentsvalget den 9. juni 2024 udgav en offentlig vurdering om truslen fra fremmede staters påvirkningsvirksomhed i forbindelse med valget.

I trusselsvurderingen vurderede FE og PET, at det var mindre sandsynligt med en forberedt, systematisk og koordineret påvirkningskampagne mod det danske valg til Europa-Parlamentet, men at det var muligt, at Rusland ville forsøge sig med en hurtig, målrettet påvirkningsoperation mod Danmark, hvis der opstod en mulighed for med begrænsede midler at opnå en stor effekt.

I trusselsvurderingen vurderede FE og PET desuden, at der er en konstant trussel fra fremmede stater og deres efterretningstjenesters forsøg på at påvirke den politiske beslutningsproces og almene meningsdannelse i Europa og Danmark. Truslen for påvirkning rækker altså videre end bare valget til Europa-Parlamentet og har derfor naturligvis FE's løbende fokus.

Herudover kan jeg nævne, at FE og Forsvarsministeriets departement indgår i en tværministeriel task force, der er nedsat med henblik på at styrke Danmarks langsigtede modstandsdygtighed over for påvirkning udefra. Task forcen består af Justitsministeriet, der varetager formandsskabet, Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet, PET og FE.

Task forcens opgave er at koordinere den danske indsats mod statslige påvirkningskampagner. Den skal sikre, at myndighederne samlet agerer effektivt og velkoordineret mod påvirkningskampagner ud fra en tværgående og helhedsorienteret tilgang, truslens karakter og omfang samt sårbarheden i samfundet. Det gælder selvfølgelig også i forbindelse med Europa-Parlamentsvalget, hvor FE har deltaget i task forcens arbejde.

Task forcen øgede i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet sin mødefrekvens, ligesom der var deltagelse af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der har det overordnede ansvar for gennemførelsen af valg i Danmark.

For så vidt angår orientering af Folketinget i forbindelse med Europa-Parlamentsvalget kan jeg oplyse, at FE sammen med PET på mit initiativ forud for valget gennemførte en briefing for medlemmerne af Det Udenrigspolitiske Nævn og partiledere fra Folketinget om bl.a. truslen for påvirkning.

Hertil kan jeg supplerende oplyse, at PET særskilt har orienteret Folketingets Administration om truslen for påvirkning før valget.

Der blev således taget en række initiativer forud for valget til Europa-Parlamentet for at oplyse både offentligheden og Folketinget samt Folketingets medlemmer om truslen for påvirkning.

Efter EP-valget gennemførte FE og CFCS sammen med PET (den 28. juni) en orientering for de danske, nyvalgte medlemmer af Europa-Parlamentet om truslen for påvirkning og spionage under deres arbejde i Europa-Parlamentet og i Bruxelles.

Endelig kan jeg nævne, at FE og PET den 24. juni offentliggjorde en pressemeldelse om, at tjenesterne ikke konstaterede systematisk og koordineret påvirkning ved det danske Europa-Parlamentsvalg den 9. juni 2024.

En enkelt hjemmeside under Indenrigs- og Sundhedsministeriet – valg.im.dk – var kortvarigt utilgængelig på valgdagen som følge af overbelastningsangreb. Angrebet havde dog ingen betydning for valghandlingen. Det var FE's vurdering, at pro-russiske cyberaktivister stod bag angrebet, og at det ikke udgjorde en systematisk og koordineret påvirkning af valget.

Samlet set gennemførte FE og andre myndigheder i øvrigt en række indsatser for at informere om truslen både før og efter valget. Det er en trussel, som FE følger som en del af deres efterretningsarbejde, også mellem afviklingen af valg.

Denne gennemgang viser, at myndighederne generelt informerer og orienterer offentligheden om truslen for påvirkning.

I rammen af den tværministerielle task force evalueres task forcens arbejde desuden løbende bl.a. med henblik på at vurdere, om der er noget, myndighederne kan gøre bedre eller anderledes, herunder også i forbindelse med kommende valg.

Det er min opfattelse, at myndighederne har gjort, hvad de kunne for at informere. Det betyder selvfølgelig ikke, at man ikke kan blive bedre. Jeg er åben over for nye tiltag generelt fra FE i relation til truslen for påvirkning – også hvis Folketinget fx har konkrete forslag.

Det bør i den forbindelse nævnes, at FE's indsatser suppleres af andre myndigheders tiltag, herunder de danske myndigheder, der indgår i den tværministerielle task force [Justitsministeriet/PET og Udenrigsministeriet].

Afslutningsvis og som svar på spørgsmål G har justitsministeren oplyst i besvarelsen af spørgsmål nr. 1042 fra Folketingets Retsudvalg, at regeringen ikke skal forholde sig til en kandidats politiske holdninger eller tilknytninger, når kandidater opstiller til valg i Danmark. Det er jeg enig i, grundlæggende er en hensigtsmæssig ordning.

I kan jo prøve at tænke konsekvenserne igennem, og hvad det ville indebære, hvis staten skulle afgøre, om kandidater kan opstille til valg. Hvem skulle stå for det? Hvem skulle have kompetencen? Er det indenrigsministeren? Er det efterretningstjenesten? Det mener jeg ikke, kan være en hensigtsmæssig ordning i et demokrati.

Med det afslutter jeg min besvarelse.

---